

4.3.2020

EOAK/7252/2019

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Päivi Pihlajisto

PALKKATURVA-ASIAN KÄSITTELYAIKA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) menettelyä palkkaturvahakemuksensa käsittelyssä. Kantelijan näkemyksen mukaan asian käsittely kesti liian kauan. Kantelija kertoi lähettäneensä palkkaturvahakemuksen ELY-keskuksen sähköisen asiointin kautta 26.11.2018 entisen työnantajan mentyä konkurssiin 29.10.2018 ja kieltäytyttyä maksamasta kantelijalle kuuluvia saatavia. Käsittelyajan piti olla kuusi–yhdeksän kuukautta. Kantelijan mukaan hän ei ole saanut minkäänlaista tilannepäivitystä asian tiimoilta. Ainoa yhteydenotto on ollut lisätietojen pyyntö joulukuun 2018 alkupuolella.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin ELY-keskuksen selvitys.

3 RATKAISU

3.1 ELY-keskuksen selvitys

Palkkaturvapäätökset tehdään valtakunnallisesti ELY-keskuksen Oikeudelliset palvelut -yksikössä. Palkkaturvahakemuksen tullessa vireille palkkaturva-asiantuntija kirjaa hakemuksen Uspa-tietojärjestelmään ja palkkaturvaohjelmaan. Käsittelijäksi merkitään vastuuasiantuntija ja vastuuesittelijä. Vastuuasiantuntija vastaa asian valmistelutehtävistä (muun muassa kuuleminen ja asiakirja-aineiston kokoaminen). Vastuuasiantuntija konsultoi tarvittaessa vastuuesittelijää. Kun asiassa on saatu kaikki tarvittava selvitys hakemuksen ratkaisemiseen, kirjataan Ratkaisuvaihe -toimenpide, jolloin asia siirtyy vastuuesittelijän työlistalla ratkaisuvaiheeseen.

Kun kyseessä on yksittäisen henkilön tekemä hakemus, ELY-keskus varaa työnantajalle ja työntekijälle ennen asian ratkaisemista tilaisuuden tulla kuulluksi siten kuin hallintolaissa säädetään. Käsittelyaika lasketaan hakemuksen vireille tulopäivästä asian ratkaisupäivään. Käsittelyaika sisältää muun muassa mahdolliset täydennyskehotukset, lisäselvitykset ja hallintolain mukaiset asianosaisten kuulemiset. Hakemusten käsittelyaika vaihtelee tapauskohtaisesti. Käsittelyaikaan vaikuttaa muun muassa tiedoksiantomenettelyyn kuluva aika. Vuonna 2019 keskimääräinen käsittelyaika työntekijän ja työntekijäjärjestön jättämässä hakemuksissa oli 6,4 kuukautta.

Asetetun käsittelytavoitteen mukaisesti esittelijät ratkaisevat keskimäärin 30 hakemusta kuukaudessa. Selvityksen antamishetkellä esittelijöiden työlistalla oli noin 50–100 ratkaisuvaiheessa olevaa hakemusta esittelijäkohtaisesti. Esittelijät on ohjeistettu tekemään ratkaisut hakemusten vireille tulojärjestyksessä (poikkeuksena peruutetut hakemukset, jotka ratkaistaan heti).

Kantelija jätti palkkaturvahakemuksen ELY-keskukseen 27.11.2018. ELY-keskus pyysi kantelijaa täydentämään hakemustaan 30.11.2018 postitetulla kirjeellä. Täydennys saapui

11.12.2018. ELY-keskus lähetti 14.12.2018 hakemuksen työnantajan konkurssipesän hallinnolle lausunnon. Konkurssipesän pesänhoitaja jätti soittopyynnön 21.12.2018 ja asian esittelijä soitti pesänhoitajalle. Kantelijan täydennys saapui 27.12.2018. Ratkaisuvaiheeseen asia meni 30.12.2019, jolloin asia oli valmis päätettäväksi. Kantelijan hakemus ratkaistiin 9.1.2020. Asian käsittelyvaiheet päivämäärineen dokumentoituvat diaariotteelle.

ELY-keskus selvitti palkkaturva-asiaa konkurssipesän, ulkomaan viranomaisen ja työntekijän kanssa. ELY-keskus selvitti muun muassa sitä, missä maassa työntekijä on työskennellyt, työhön sovellettavaa työehtosopimusta, mahdollista liikkeenluovutusta ja työntekijän siirtymistä uuden yhtiön palvelukseen sekä sitä, minkä valtion työlainsäädäntöä työsuhteeseen on sovellettu. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kantelijan palkkaturva-asian selvittäminen vaati normaalia enemmän aikaa edellä mainittujen asioiden selvittämisen vuoksi.

Kantelija kertoi kantelussaan saaneensa ELY-keskuksesta tiedon, jonka mukaan palkkaturvahakemuksen käsittelyaika on kuudesta yhdeksään kuukautta. ELY-keskus kertoi antavansa kysyttäessä keskimääräisen arvion käsittelyajasta, joka on kuudesta kahdeksaan kuukautta. Käytännössä käsittelyaika vaihtelee tapauksesta riippuen. Usein käsittelyaikaa pidentävät työnantajan tavoitettavuus ja työsuhdesaatavien perusteiden ja määrien selvittäminen, jonka vuoksi ennen ratkaisua annetaan osapuolille tilaisuus lisäselvitysten antamiseen.

Kantelijan hakemuksen käsittelyaika oli noin vuosi ja kuukausi. ELY-keskuksen mukaan hakemusta ei ratkaistu keskimääräisen käsittelyajan kuluessa. Tähän vaikutti muun muassa se, että työnantaja oli ulkomainen yhtiö ja asiassa pyydettiin selvityksiä ulkomailta ja työntekijältä asian selvittämiseksi.

ELY-keskus totesi, että yksittäisten hakemusten käsittelyajoista ei ole säädetty laissa tai annettu viranomaisohjeistusta. ELY-keskus kertoi pyrkivänsä ratkaisemaan kaikki hakemukset viivytyksettä, mutta varsinkin prosessiin kuuluvat kuulemiset ja lisäselvityspyynnöt vievät aikaa. Sille, että kantelijan hakemusta ei ratkaistu keskimääräisen käsittelyajan puitteissa, oli ELY-keskuksen mukaan perusteet. ELY-keskus katsoo toimineensa kantelijan palkkaturva-asiansa lainsäädännön ja hyvän hallintotavan mukaisesti. Viivästys ei ELY-keskuksen mukaan olennaisesti vaikuttanut kantelun kohteena olleen palkkaturva-asian käsittelyaikaan. Vaikka kyseessä oli ulkomainen yhtiö, jälkikäteen tarkasteltuna asia olisi ollut ELY-keskuksen käsityksen mukaan mahdollista ratkaista keskimääräisessä käsittelyajassa.

ELY-keskus kertoi, että se tulee jatkossa kiinnittämään esittelijöidensä huomiota erityisesti asian viivytyksettömyyteen käsittelyyn. Yksikön organisaatiomuutoksesta 1.10.2019 lukien esittelijöiden lähiesimies seuraa tarkemmin esittelijöiden työlistoja. Lisäksi yksikössä otetaan helmikuun 2020 aikana käyttöön uusi kuulemismenettely, joka nopeuttanee kuulemismenettelyä, jolloin asia tulee nopeammin ratkaisuvaiheeseen.

3.2 Asian arviointi

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytyksiä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Hallintolain (434/2003) 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheutonta viivytyksiä.

Kantelijan palkkaturvahakemus saapui ELY-keskukseen 27.11.2018. ELY-keskus teki asiassa päätöksen 9.1.2020. ELY-keskuksen toimittaman diaariotteen mukaan asian käsittelyssä oli joidenkin toimenpiteitä ajalla 29.11.–27.12.2018. Ajalla 28.12.2018–19.9.2019 asiassa ei diaariotteen mukaan ollut toimenpiteitä. Ajalla 20.9.2019–9.1.2020 asian käsittelyssä oli useita toimen-

piteitä. Asian käsittelyaika oli noin vuosi ja puolitoista kuukautta, kun keskimääräinen käsittelyaika vuonna 2019 oli ELY-keskuksen mukaan 6,4 kuukautta. ELY-keskuksen mukaan jälkikäteen tarkasteltuna asia olisi ollut mahdollista ratkaista keskimääräisessä käsittelyajassa.

Viitaten ELY-keskuksen lausuntoon ja sen toimittamaan diaariotteeseen, jonka mukaan asian käsittelyssä oli yli kahdeksan kuukauden pituinen passiivinen jakso, katson TE-toimiston laiminlyöneen käsitellä kantelijan palkkaturvahakemuksen ilman aiheetonta viivytystä.

4 TOIMENPITEET

Koska ELY-keskus kertoi ryhtyneensä toimenpiteisiin, joilla käsittelyaikoja voidaan lyhentää, asia ei edellytä muita toimenpiteitäni kuin että saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen ELY-keskuksen tietoon.

Tässä tarkoituksessa lähetän ELY-keskukselle jäljennöksen päätöksestäni.